

Базела Д. Д.,
заслужений артист України, доцент
Київського національного університету культури і мистецтв

«СЕКВЕЙ» ЯК РІЗНОВИД КОНКУРСНИХ БАЛЬНИХ ТАНЦІВ

У статті з'ясовано поняття «секвей», виявлено основні технічні й артистичні вимоги до композицій секвею, проаналізовано діяльність українських секвей-дуетів. Зроблено висновок про динамічний розвиток секвею у світі та загальмований розвиток в Україні, перспективність цього різновиду конкурсного бального танцювання через меншу технічну регламентованість, порівняно з традиційними змаганнями, та наявність більшого діапазону мистецьких ознак.

Ключові слова: бальний танець, секвей, хореографія, конкурсний бальний танець.

В статье определено понятие «секвей», выявлены основные технические и артистические требования к композициям секвея, проанализирована деятельность украинских секвей-дуэтов. Сделан вывод о динамичном развитии секвея в мире и отставании в этом направлении Украины, перспективности этой разновидности конкурсного бального танцевания, поскольку она меньше технически регламентирована по сравнению с традиционными соревнованиями, имеет больший диапазон художественных признаков.

Ключевые слова: бальный танец, секвей, хореография, конкурсный бальный танец.

The paper clarified the concept of «segue», identified the main technical and artistic requirements of segue compositions, analyzed the activities of Ukrainian segue-duets. It is concluded that the dynamic development of the segue in the world and backlog of Ukraine, the prospects of this variety of competitive ballroom dancing, because it is technically less regulated than traditional competitions, has a greater range of artistic features.

Key words: ballroom dance, segue, choreography, competitive ballroom dance.

Бальний танець нині – самостійний вид хореографічного мистецтва, який досить умовно диференціюють на побутовий, сценічний і спортивний різновиди. В останні десятиліття надзвичайної популярності набули спортивні (конкурсні, змагальні) бальні танці, до яких відносять стандартизовані європейські та латиноамериканські. У системі конкурсних варіантів стандартизованих бальних танців наприкінці ХХ – поч. ХХІ ст., окрім програм п'яти латиноамериканських, п'яти європейських, так званої «десятки» (усі десять стандартизованих бальних танців), «формейшн» (команди бальних танців із програмою 6 хвилин), з'явилися змагання з секвею, спортивні та художні вимоги до якого не є остаточно сформованими, хоча вже нині можна визначити про певні ознаки секвею як спортивного та мистецького феномену в системі бальної хореографії.

Теоретичне осмислення проблем розвитку бальної хореографії у всіх її різновидах є одним з найактуальніших завдань хореології та мистецтвознавства в цілому. Вітчизняні та зарубіжні теоретики і практики бального танцю (М. Богданова, Р. Воронін, П. Горголь, О. Касьянова, Т. Павлюк та ін.) лише згадують у своїх дослідженнях секвей, не вдаючись до розгляду будь-яких його аспектів.

Мета статті – виявити ознаки та перспективи розвитку секвею як різновиду конкурсного бального танцювання.

Терміном «секвей» (походить від англійського «*segue*» – перехід, послідовність) нині називають особливий різновид виступу у конкурсному бальному танцюванні. Співзвучним «секвею» є англійське «*segue*» від латинського «*sequo*» – продовжую, наслідую. «Сіквелом» називають книгу, фільм чи інший твір мистецтва, що за сюжетом є продовженням іншого твору. У музиці термін «секвенція», що походить від латинського «*sequo*» (йду слідом, наслідую), означає повторення мотиву чи гармонічного звороту на іншій висоті, безпосередньо після його першого проведення [1, с. 491].

Отже, ключовою ознакою слів «*segue*», «*sequo*», «*sequor*» і похідних термінів є перехід від однієї частини до іншої, безперервна послідовність фрагментів без пауз.

Іноді «секвей» ототожнюють з «шоуденс» («*show dance*»), що є принципово хибним. Незважаючи на велику міру видовищності, у «секвей» не дозволяється використання аксесуарів, костюмів, що трансформуються, більше двох підтримок. Хоча змагання проводяться з обох різновидів парного танцювання, «шоуденс» переважно виконують на показових виступах, у той час, як «секвей» оцінюється певними параметрами, що містять як спортивну (техніка), так і мистецьку (артистизм) складові. Проблемам дуалізму бальної хореографії присвячено чимало наукових досліджень (М. Богданова, Р. Воронін, Т. Павлюк та ін.), однак стосовно танцювання «секвей» співвіднесення спортивної та мистецької складових розглянуто не було.

До секвею відносять танцювальну композицію пари, створену на основі від одного до п'яти стандартизованих танців латиноамериканської чи європейської програми (в залежності від програми змагання), з тривалістю виконання не менше 75% від загального часу танцювального номера, а також елементів інших танців і танцювальних форм, що повинні становити не більше 25 % від загального часу танцювання [2; 3].

Програма секвей спрямована на передачу глядачеві художнього образу композиції за допомогою техніки європейських і латиноамериканських танців у процесі створення на майданчику різноманітних, таких, що постійно змінюються у відповідності до музичного супроводу, що рухаються чи на мить завмирають, чітко хореографічно «промальованих» образів. Композиція секвею створюється за принципом емоційної контрастності окремих частин, що, зазвичай, є відображенням різних музичних настроїв частин номера. Але подібні різкі зміни не повинні призводити до втрати характеру та стилю кожного з танців, що складають композицію, а також до псування цілісності враження від усього танцювального твору.

Серед традиційних для конкурсних бальних танців критеріїв оцінювання техніки виконання у секвей музикальність (відповідність основному ритму музичного супроводу, динаміки виконання танцювальних рухів темпу та характеру музичного

супроводу, фразоутворенню музичного супроводу), індивідуальна майстерність (якісне виконання парою танцювальних рухів, визначених музичним текстом і хореографією, синхронність, побудова корпусних ліній, статичний і динамічний баланси пари), лінії та малюнки (точність виконання ліній у характерних фігурах та у процесі їх створення у ході перебудов, тобто, у статиці та динаміці), використання простору майданчика (танцювання по всій площі майданчика з використанням основних фігур, що базуються на переміщенні), зміна настрою музичною композицією, виконання перебудов (розворот-зміна напрямку руху, виконання прогресивних фігур, фігури зі зміною напрямку обертальних рухів, перебудови між фігурами з використанням змінного ритму).

Обов'язковим критерієм оцінювання пари в секвей є артистизм (художнє образне втілення парою характерних особливостей музичного тексту та хореографічної партитури). Важливим для досягнення високого рівня артистизму є так звана станцюваність пари (рух партнерів протягом усієї композиції як єдиного об'ємного цілісного організму). У процесі оцінювання артистизму та станцюваності звертають увагу на синхронність, рівномірність, безперервність усіх рухів; образне художнє втілення просторових рішень композиції; якість утілення музичних і хореографічних образів; ступінь технічної досконалості цільності пари у зміні характеру виконання, хореографічного малюнку, темпу; рівень майстерності образного художнього відтворення парою кожного з танців протягом виконання всієї композиції.

Від інших різновидів спортивних бальних танців секвей відрізняється тим, що на паркеті пара танцює одна, на відміну від традиційних змагань за програмою п'яти танців європейської чи латиноамериканської програми, або «десятки», або «формейшн».

Хоча секвей і має виразніші ознаки сценічного танцювання, у порівнянні з конкурсними варіаціями, певні правила та обмеження все ж діють: не дозволяється використання предметів, які не є складовою костюма, якщо ж такий предмет – частина костюма, не можна змінювати його місце розташування в ході номера; в латиноамериканському секвей підтримки допускаються лише у вступі (перші 8 тактів) і в заключній частині (останні 8 тактів) номера; роздільне виконання спортсменами в європейському секвей допускається впродовж 4 тактів у вступі і в заключній частині номера, а також між танцями.

Попри значне зміщення акцентів у бік художньо-образного наповнення секвею, наприклад, за вимогою ради танцювального спорту Росії (Союз танцевального спорту России), суддівській оцінці не піддається «можливий драматургічний ідейний зміст хореографії» [2; 4], що ставить під сумнів розвиток секвею у напрямку поглиблення художньої образності та драматургічної змістовності.

У березні 2014 р. у Москві відбувся Чемпіонат Європи серед професіоналів з латиноамериканського секвею під егідою Всесвітньої танцювальної організації World Dance Council (WDC, Всесвітня рада танцю). 16 пар з 10 країн взяли участь у змаганні, у тому числі й пара з Севастополя – Олександр Єлізаров і Наталя Іванова, солісти Театру бального танцю Вадима Єлізарова, заслужені артисти України. За свою спільну 11-річну танцювальну кар'єру вони стали триразовими чемпіонами України з десяти танців, в професійному танцюванні – дворазовими чемпіонами України. У 2010 та 2012 рр. пара виграла чемпіонат України з латиноамериканського секвею. У Москві танцюристи виконали композицію «I love you», дійшли до півфіналу [5].

Представники Німеччини Федеріко Слемітес та Олеся Западенска на цьому змаганні виконали відверту композицію «Intoxication» («Інтоксикація»), їхні співвітчизники Юрій і Олександра Кайзер – номер пам'яті Майкла Джексона. Рухи латиноамериканської програми артисти поєднали з ефектними трюками. Композицію «Крихкість» виконали Дмитро Тарута та Олена Паршукова, які виступають за Придністров'я. Олександр Лейвіков та Вікторія Матюхіна з Ізраїлю продемонстрували композицію «Дракула» з відповідним костюмом та гримом партнера. Від Росії виступили чотири дуети: Дмитро Колесніков і Марія Кейзман з композицією «Flame» («Полум'я») за мотивами пасодоблю; Павло Трошичев і Ольга Заливалов з номером «Париж, я люблю тебе!», де поєдналися образи міма та ефектної дами; Олександр та Юлія Чеснокови впевнено виглядали в «Tango Amore» («Танго кохання»); Арсен Агамаян і Оксана Васильєва продемонстрували загострення пристрастей у танці «Все на продаж». Італійський дует Емануеле Сольди і Еліза Насато продемонстрував зворушливу румбу «Falling in love» («Закохані»). Легендарна танцівниця Серена Лекка в парі з Алано Гоувеиа виконали номер із символічною назвою «Повернення леопарда» або «Африка». Здивували публіку танцівники з Великобританії Річард Стілл та Морган Хемфілл, виконавши номер «Відображення у дзеркалі» в однакових костюмах і білих масках [5].

Незважаючи на унікальність кожної постановки на цих змаганнях з латиноамериканського секвею, їх можна диференціювати за типами: перший тип – композиції на основі конкурсних варіацій румби та пасодоблю; другий – артистичні номери, де все, у тому числі й деталі костюма, підкорено загальній ідеї номера; третій – постановки, створені спеціально для змагань, але у них немає чіткої ідеї, історії, є лише загальний образ, а назва пояснює все, що відбувається. При цьому, постановки першої групи часто виконують пари найвищого рівня у традиційних змаганнях, композиції другої групи піднімаються до рівня повноцінних художніх творів, але не завжди повністю відповідають технічним вимогам суддів, танці третьої групи є одними з найбільш конкурентоспроможних. І знов на поверхню виходить конфлікт між спортивними (технічними) та мистецькими (артистичними) вимогами, в якому перевагу, частіше за все, виборюють спортивні. Високоартистичні пари поступаються місцем у рейтингу менш артистичним, але досконалішим у техніці виконання.

Професійних танцівників можна досить умовно розподілити за декількома групами: відомі та титуловані пари, які вирішили розширити свій діапазон та завоювати ще один титул; дуети, які присвятили основну частину кар'єри саме секвею; пари, що регулярно суміщають змагання з основної програми та секвею.

Всесвітньо відомими стали секвеї таких танцюристів як Максим Кожевников і Юлія Загоруйченко, Михайло Малітовський і Джоан Льюніс, Мірко Газзоллі і Єдіта Даніуте та ін.

Серед українських пар також можна назвати декілька яскравих секвей-дуєтів. Руслан та Олена Головащенко – багатократні чемпіони України серед професіоналів зі стандарту та стандартного секвею, бронзові призери чемпіонату світу та срібні призери чемпіонату Європи зі стандартного секвею, півфіналісти чемпіонату Європи та чемпіонату світу в європейській програмі танців, фіналісти Блекпульського фестивалю, чемпіонатів Англії. 25 березня 2012 р. в Києві на Чемпіонаті України зі спортивних

бальних танців ця пара попрощалася зі своїми прихильниками виконанням одного з найкращих своїх секвеїв «Чорне та біле» [3]. Однак ці дві протилежності не ворогують між собою, а доповнюють одна іншу, як їнь і янь. Уже з самого початку номера глядач занурюється у веселу атмосферу квікстепу. Пара цікаво поєднала танго з музикою квікстепу, зробила непомітними переходи між танцями. Кількість підтримок невелика, але їх виконання досконале та доречно підходить до хореографії. Поєднання квікстепу та танго дає можливість втілити два протилежні характери: серйозний і веселий, показати різні «рівні» танцю: в танго пара знаходиться в низькій позиції, а в квікстепі – в середній (на свінгових фігурах) і навіть виконує стрибки.

Ще одним яскравим секвей-дуетом в Україні можна назвати Романа Миркіна та Наталію Беднягіну. За тринадцять років партнерства вони стали чемпіонами Європи та світу з 10 танців, багаторазовими призерами чемпіонатів світу та Європи з латиноамериканського секвею та багатократними чемпіонами України. Цей дует унікальний тим, що представляв Україну на міжнародних професійних змаганнях одразу в чотирьох танцювальних програмах: європейські танці, латиноамериканська програма, «десятка» та секвей. 30 листопада 2013 р. пара офіційно попрощалася з конкурсним паркетом і своїми прихильниками на турнірі «Kyiv Star Ball», у межах якого відбувався чемпіонат Європи серед професіоналів WDC з латиноамериканських танців [4].

Одним із найвідоміших секвеїв цієї пари є «Молитва». І хоча на початку номера звучить мелодія румби, танець не несе романтичного забарвлення, а є драматичною сповіддю жінки. Низькі позиції у номері чергуються з високими, ніби вказуючи на прагнення до чогось вищого, кращого. Друга частина номера – пасодобль. Зміни темпів музики та хореографії активно впливають на глядача, примушуючи співпереживати героям. У фіналі номера партнери лягають на підлогу та перетворюються на хрести (обличчям догори, руки витягнуті по сторонах).

Зовсім іншим є їхній секвей «Slave» («Рабиня»), який пара продемонструвала на чемпіонаті Європи з латиноамериканського секвею 2010 р. Партнер виносить партнерку на паркет, ніби віддаючи її в полон. Бальний танець партнерки обарвлено елементами східного танцю. Костюм партнерки створено на зразок убрання східної танцівниці. Чергування ритмів самби та румби то свідчить про романтичні стосунки султана та полонянки, то демонструє складність взаємостосунків, аж до непокори.

На чемпіонаті України з латиноамериканського секвею 2013 р. Сергій Костецький і Малгожата Янчевська продемонстрували веселий танець, побудований здебільшого на основі самби, з елементами румби та пасодоблю. На початку номера дівчина намагається привернути до себе увагу пристрасного мексиканського хлопця і ця спроба виявляється вдалою. Однак далі сюжет розвивається досить мляво: технічний танець, складні варіації не змогли перекрити слабку емоційну взаємодію партнерів, низький рівень артистизму та станцьованості.

У цілому, можна констатувати досить слабкий розвиток секвею як різновиду змагальної програми бального танцю в Україні. Незначна кількість змагань у країні, невелика кількість пар, що займаються секвеєм, відхід від активної виконавської діяльності низки танцювальних пар високого рівня не сприяють поширенню популярності секвею. У світі ж цей різновид потужно розвивається, чисельність пар на чемпіонатах Європи та світу з секвею – щоразу збільшується.

Вважаємо, що секвей є дуже перспективним напрямом розвитку конкурсного бального танцю, що відкриває додаткові можливості розкриття індивідуальних особливостей учасників пари, самореалізації виконавців не лише в технічному, а й у акторському аспектах; сприяє розширенню діапазону виразних засобів, залученню елементів інших видів хореографії, акробатики, вільної пластики; зближенню естетики спортивного та сценічного бального танцювання тощо. У цілому, секвей є одним із кроків до подолання штампів у сприйнятті конкурсного бального танцю як чітко регламентованого, лексичного обмеженого, непридатного до рішення драматургічних завдань.

Література:

1. Баранова Т. Б. Секвенция / Т. Б. Баранова, Ю. Н. Холопов // Музыкальный энциклопедический словарь / [гл. ред. Г. В. Келдыш]. – Москва : Советская энциклопедия, 1990. – С. 490–491. 2. Положение Союза танцевального спорта России о проведении соревнований по танцевальному спорту : Секвей (европейская и латиноамериканская программы). – Москва, 2014. – 9 с. 3. Прощальный танец Руслана и Алёны Головащенко [Электронный ресурс]. – Режим доступа: rhythmsdance.com.ua/.../213-farewell-dance-ruslan-alena. – Загл. с экрана. 4. Роман Миркин и Наталья Беднягина закончили конкурсную карьеру [Электронный ресурс] // Dancesport.ru. Танцевальный спорт. – Режим доступа: www.dancesport.ru/news/n_5874.html/ – Загл. с экрана. 5. Чемпионат Европы профессионалов WDC по латиноамериканскому секвею: идея, образ, танец [Электронный ресурс] // Dancesport.ru. Танцевальный спорт. – Режим доступа: http://www.dancesport.ru/news/n_6041.phtml. – Загл. с экрана.